

Eerste onderzoek naar welbevinden van hoogbegaafde kinderen

Hoog IQ hoeft niet tot problemen te leiden

19 januari 2015 | Van onze redactrice Veerle Beel

Kinderen met een hoog IQ hebben niet per se meer emotionele en andere problemen. Kinderen die het label hoogbegaafdheid hebben gekregen, wél.

[Mail](#)

[Print](#) [Corrigeer](#)

Sebe Emmelot

Dit artikel snel delen

- Hoog IQ leidt niet tot onwelbevinden, label hoogbegaafdheid gaat er wel vaak mee samen
- Minder dan de helft van de kinderen die 'hoogbegaafd' zijn, krijgen uitbreidingsleerstof op school
- Een op de tien kinderen zegt weleens 'Ik wil dood'. Bij hoogbegaafde kinderen drie keer zoveel

In Vlaanderen overheerst het idee dat hoogbegaafde kinderen vaker emotionele en gedragsproblemen hebben. Buitenlands onderzoek kan dat niet bevestigen.

Wetenschappers van de KU Leuven onderzochten het nu voor het eerst bij ons, op vraag van en met de financiële ondersteuning van het Fonds Ga voor Geluk. Ze baseerden zich op de

studie JONG!, een cohorte-onderzoek waarin 1.891 kinderen van 6-8 jaar en 1.499 jonge tieners van 12-14 jaar over meerdere jaren werden bevraagd.

Ook de gegevens van 232 leeftijdsgenoten die cliënt zijn aan het Centrum voor Begaafdheidsonderzoek (CBO) in Antwerpen werden meegenomen. Van die groep worden acht op de tien kinderen door hun ouders als hoogbegaafd benoemd. De meesten van die kinderen hebben vaak nog een andere diagnose, zoals ADHD of autisme.

In de JONG!-cohortes kreeg 3,4 procent van de kinderen en jongeren het label 'hoogbegaafd'. Het percentage is het hoogst bij de jongste kinderen, wat op een maatschappelijke trend kan wijzen om kinderen sneller te 'labelen'.

Ik wil dood!

De onderzoekers manen aan om voorzichtig zijn met het toekennen van dat label. Want kinderen met het label hebben niet alleen vaker leer- en ontwikkelingsstoornissen, ze geven ook blijk van meer 'onwelbevinden'. Zo heeft drie op de tien hoogbegaafde kinderen al eens gezegd dat ze dood wilden. Terwijl dat in de hele JONG!-groep maar voor een op de tien kinderen opgaat.

'We weten niet hoe reëel die doodswens is', zegt professor Karel Hoppenbrouwers van de KU Leuven. 'We denken veeleer dat het een uiting is van frustratie en onwelbevinden op het moment zelf. Ouders maken zich er in elk geval zorgen over.'

Toch hoeft een hoog IQ op zich niet tot onwelbevinden te leiden, zegt onderzoekster Ciska Pieters, ook jeugdarts bij het CLB in Brugge. Zij nodigde uit elke deelnemersgroep kinderen en jongeren uit om bijkomende tests af te leggen. Daaruit blijkt dat er ook begaafde kinderen (IQ van 120 en meer) en zeer begaafde kinderen zijn (IQ van 130 of meer) die zich goed in hun vel voelen.

De kip en het ei

Dat roept de vraag op van de kip en het ei. Wat was er eerst? Is het label hoogbegaafdheid stigmatiserend, waardoor kinderen in de problemen komen? Denken ze soms dat 'slimheid' onveranderlijk is, waardoor ze gedemotiveerd geraken of faalangst krijgen?

Of zoeken ouders in de eerste plaats hulp omdat hun kind niet alleen hoogbegaafd is, maar ook bijkomende problemen ervaart? In het laatste geval is het logisch dat er meer jongens als hoogbegaafd worden bestempeld: jongens hebben vaker leerstoornissen en gedragsproblemen dan meisjes. Bij afwezigheid van die bijkomende problemen, blijven hoogbegaafde meisjes mogelijk onder de radar.

Ciska Pieters pleit voor een andere benadering: 'Een label, en ook een IQ-cijfer, zijn te beperkt. Het is interessanter om te kijken hoe een kind functioneert en welke noden het ervaart. Zo kan een hoogbegaafd kind worden uitgedaagd op zijn niveau, maar toch leren werken aan zijn minder sterke punten. Dat vraagt een professionalisering van leerkrachten en hulpverleners.'

Voorlopig zit de expertise op het gebied van hoogbegaafdheid vooral in de privé-hulpverlening. 'Dat is niet voor iedereen betaalbaar', zegt Pieters. Sinds een aantal jaar

hebben de scholen en het CLB protocol-afspraken gemaakt over de aanpak van begaafde kinderen. 'Het is zaak om die afspraken in alle scholen in de praktijk te brengen.'